

Ministerieel besluit houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen oorlogsgedenktekens te Langemark-Poelkapelle

DE VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juli 2004 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 15 oktober 2004, 23 december 2005, 19 mei 2006, 28 juni 2007 en 10 oktober 2007,

BESLUIT :

Artikel 1. Het ontwerp van lijst van de volgende voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten, wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006:

1° Wegens de artistieke en historische waarde:

- als monument:

Canadees gedenkteken 'The Brooding Soldier', gelegen te Langemark-Poelkapelle (Langemark), Brugseweg ZNR;

bekend ten kadaster:

Langemark-Poelkapelle, 1e afdeling, sectie E, perceelnummer(s) 1048B.

2° Wegens de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Gedenkteken voor de Franse vlieger Guynemer, gelegen te

Langemark-Poelkapelle (Poelkapelle), Guynemerplein ZNR;

bekend ten kadaster:

Langemark-Poelkapelle, 3e afdeling, sectie C, perceelnummer(s) ZNR(DEEL);

Langemark-Poelkapelle, 3e afdeling, sectie D, perceelnummer(s) ZNR(DEEL);

Langemark-Poelkapelle, 3e afdeling, sectie E, perceelnummer(s) ZNR(DEEL).

3° Wegens de historische waarde:

- als monument:

Gedenkkrans voor adjudant Charles Dresse, gelegen te

Langemark-Poelkapelle (Poelkapelle), Poperingestraat ZNR;

bekend ten kadaster:

Langemark-Poelkapelle, 3e afdeling, sectie D, perceelnummer(s) 1247A.

4° Wegens de historische waarde:

- als monument:

Gedenkteken voor de '34th Division' met Duitse bunker, gelegen te Langemark-Poelkapelle (Langemark), Beekstraat ZNR;

bekend ten kadaster:

Langemark-Poelkapelle, 1e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 355E.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

1) Het gedenkteken Canadese gedenkteken 'The Brooding Soldier' wordt beschermd als monument omwille van de:

- artistieke waarde, de artistiek-landschappelijke waarde en de historische waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde:

Indrukwekkend doch sereen gedenkteken naar ontwerp van Frederick C. Clemeshaw. Het gedenkteken bestaat uit een naar boven toe versmallende zuil uit witte granieten blokken, die bovenaan eindigt in de buste van een Canadese soldaat, met gebogen hoofd, de handen gevouwen over een naar beneden gericht geweer. Deze houding, 'Rest on your arms reversed', is de traditionele militaire groet aan de doden en verhoogt in aanzienlijke mate het serene karakter van het gedenkteken.

Het reusachtige beeld staat opgesteld in een park dat oorspronkelijk aangelegd was met aarde en planten, die uit Canada waren ingevoerd. De vorm van de struiken verwijst naar obussen en granaattrechters.

- historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

'The Brooding Soldier' herinnert aan de rol en de verliezen van de Canadezen tijdens de gevechten volgend op de Duitse gasaanval van 22 april 1915. De oriëntatiepijlen verwijzen naar plaatsen die een bijzondere betekenis hadden tijdens de Tweede Slag bij Ieper.

2) Het gedenkteken voor de Franse vlieger Guynemer wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Gedenkteken ter herinnering aan de Franse vlieger Georges Guynemer, die in het luchtruim boven Poelkapelle neergehaald werd. Het beroep van vlieger sprak tijdens de Eerste Wereldoorlog tot de verbeelding van velen. Wellicht groeide Guynemer uit tot de meest heroïsche luchtoorlogvedette bij de geallieerden. Zijn legendarische status werd gevoed door het feit dat hij omkwam in onduidelijke omstandigheden en zijn stoffelijke resten nooit teruggevonden zijn. In Frankrijk werden voor hem verschillende gedenktekens opgericht.

- artistieke waarde :

Het gedenkteken is het werk van architect Jean Hendrickx en veelzijdig kunstenaar Marcel Wolfers. Het bestaat uit een hoge massieve sokkel met een basis uit roze graniet en een zuil met zes halfronde zuilen er tegenaan, die naar boven toe versmalt en bekroond wordt door een trommel waarop een bronzen ooievaar is geplaatst. Deze ooievaar, symbool van de escadrille van Guynemer, is met neerwiekende vleugels afgebeeld. Een andere symbolische betekenis behelst de lauwerkrans die opgehangen is aan de kant van het geallieerde front. Tenslotte werd ook de laatste dagorder van Guynemer met de opdracht van de Belgische piloten op het gedenkteken geplaatst.

- sociaal-culturele waarde:

Het gedenkteken, geplaatst op een rotonde, is beeldbepalend in het dorp Poelkapelle. Het vormt nog steeds één van de toeristische trekpleisters in de Westhoek en ligt aan de basis van een lokaal actief Guynemer-comité.

- 3) Het gedenkkruis voor adjudant Charles Dresse wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Gedenkteken opgericht op de plaats waar de herdachte, Charles Dresse, omgekomen is op 28 september 1918, de eerste dag van het Geallieerde Bevrijdingsoffensief, tijdens de verovering van de heuvelrug bij Westrozebeke. Het veroveren van deze heuvelrug vormde voor de Belgische eenheden een bijzonder zware episode in de oorlog. Dit private gedenkteken vormt hiervan één van de weinige stille getuigen.

- historische waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde:

Qua opbouw vertoont dit gedenkteken kenmerken van een typisch Belgisch grafmonument, dat evenwel bekroond wordt met een Bretoens calvariekruis, wat uitzonderlijk is voor een Belgisch gedenkteken. Bovendien wordt maar zelden een dergelijke gedenksite met bijpassende omheiningmuur voor een individuele militair uitgewerkt.

- 4) Het gedenkteken voor de '34th Division' met Duitse bunker wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Site bestaande uit een gedenkteken en een Duitse mitrailleurspost, die beiden getuigen van de Derde Slag bij Ieper, meer bepaald van de vele zware gevechten en de moeilijke omstandigheden in de vallei van de Broenbeek. Duitse mitrailleursposten, zoals het hier bewaarde exemplaar, bemoeilijkten de verovering van de vallei in aanzienlijke mate. Het gedenkteken wil vooral herinneren aan de loodzware omstandigheden waarin artillerie- en genietroepen moesten opereren om hun materiaal over de overstroomde Broenbeek te krijgen.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994 en 22 augustus 2006).

Brussel,

01 SEP. 2008

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening,

Dirk VAN MECHELEN